3. İşletme Tarihi Konferansı

Bildiriler Kitabı

24 Eylül 2020

Yıldız Teknik Üniversitesi

ÖNSÖZ

27 Mart 2020 tarihinde gerçekleştirmeyi planladığımız ancak COVID-19 pandemisi sebebiyle 24 Eylül 2020 tarihinde çevrim içi olarak gerçekleştirebildiğimiz 3. İşletme Tarihi Konferansı'nı geride bırakmış bulunuyoruz. Dünyada her geçen gün büyüyen İşletme Tarihi alanı ülkemizde de araştırmacılar tarafından ilgi görmektedir. Konferans serimizin ilkini 9 Nisan 2018 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nde, ikincisini ise 21 Mart 2019 tarihinde Marmara Üniversitesi'nde gerçekleştirmiştik. Çevrim içi düzenlenmesine rağmen gerek bildiri sayısına gerek dinleyici olarak konferansa katılanların sayısına bakıldığında ilk iki konferansta atılan adımların karşılığını bulduğunu söyleyebiliriz.

Açılış seminerini University of the West of England öğretim üyesi Prof. Dr. Aykut Berber hocamızın verdiği konferansımız, araştırmacıları 6 farklı oturumda ağırlamıştır. 23 bildirinin sunulduğu konferansa bildiri sahibi 50 yazar ve toplamda 100'ü aşkın dinleyici katılmıştır. "Girişimcilik, Kurum ve Sektör Tarihi-1" oturumunda 3 bildiri, "İşletme Tarihinde Aktörler ve Süreçler" oturumunda 4 bildiri, "Genel Yönetim Teorisi: Kavramlar, Modeller, Teoriler" oturumunda 4 bildiri, "İşletme Tarihi Yazını" oturumunda 4 bildiri, "Girişimcilik, Kurum ve Sektör Tarihi-2" oturumunda 4 bildiri, "Cumhuriyet Öncesi Dönem İşletmecilik Tarihi" oturumunda 4 bildiri sunulmuştur. Bildiri sahibi araştırmacılar (alfabetik sıra ile) Akdeniz Üniversitesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Altınbaş Üniversitesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Beykent Üniversitesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul Rumeli Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstinye Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, OSTİM Teknik Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Sebahattin Zaim Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Yalova Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nden konferansa katılım göstermişlerdir.

Konferansın her aşamasında desteklerini esirgemeyen Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'ne ve özellikle Yıldız Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü'ne, İşletme Tarihi Konferansı Danışma Kurulu üyeleri Prof. Dr. Aykut Berber'e, Prof. Dr. Refika Bakoğlu'na, Prof. Dr. Ünsal Sığrı'ya ve Doç. Dr. Serkan Dirlik'e, İşletme Tarihi Konferansı Düzenleme Kurulu üyeleri Arş. Gör. Mahmut Bilgetürk'e, Arş. Gör. Tuğba Özbek'e, Arş. Gör. Muhammet Fatih Şengüllendi'ye ve Arş. Gör. Enes Kurt'a ayrı ayrı teşekkür ederim. Ayrıca çalışmalarını bizlerle paylaşan değerli araştırmacılara ve katkı sağlayan dinleyicilere de şükranlarımı sunuyorum.

Elinizdeki bildiriler kitabı içerisinde bulunan araştırmaların İşletme Tarihi araştırmacılarına ve tüm ilgililere katkı sunmasını ümit ederim. 2021 yılında gerçekleştirilecek 4. İşletme Tarihi Konferansı'nda tekrar Yıldız Teknik Üniversitesi ev sahipliğinde ve bu defa yüz yüze buluşmak ümidiyle...

Doç. Dr. Yasin Şehitoğlu

İşletme Tarihi Konferansı Dönem Başkanı

Genel Program

09:00-10:00	Açılış ve Seminer	
10:30-12:00	1. Oturum	Girişimcilik, Kurum ve Sektör Tarihi -1
	2. Oturum	İşletme Tarihinde Aktörler ve Süreçler
12:30-14:00	3. Oturum	Genel Yönetim Teorisi: Kavramlar, Modeller, Teoriler
	4. Oturum	İşletme Tarihi Yazını
14:30-16:00	5. Oturum	Girişimcilik, Kurum ve Sektör Tarihi -2
	6. Oturum	Cumhuriyet Öncesi Dönem İşletmecilik Tarihi
16:15-17:00	Kapanış Oturumu	

Açılış ve Seminer

09:00-10:00

Açılış Konuşması

Doç. Dr. Yasin Şehitoğlu

Açılış Semineri

Prof. Dr. Aykut Berber

> **“Metinlerin Zaman Yolculuğu: Doküman Analizi ve Bağlamsallık”**

1. Oturum

10:30-12:00

Girişimcilik, Kurum ve Sektör Tarihi -1
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Refika Bakoğlu

Türkiye'de Birleşme ve Satın Alma Faaliyetlerine Tarihsel Bir Bakış

Ceylan Merve Binici, Esin Can

75 yıldır Sivil Toplum Alanında Çalışan Genç Fidanlar: Erenköy Kız Liseliler Derneği Kurumsal Tarih Araştırması

Elif Sungur, Hakan Aytekin, Güzin Övünç, Zeynep Sözmen

Şeker Sanayinde Süreklilik ve Değişim: Dönemsel Bir İnceleme

Suudan Gökçe Gök, Mehtap Öztürk

2. Oturum

10:30-12:00

İşletme Tarihinde Aktörler ve Süreçler
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Serkan Dirlik

Türkiye'de Kapitalist Gelişme Sürecinin Özgün Bir Örneği Olarak OYAK

Serdar Uslu, Janset Özen Aytemur, Servet Akyol

I'm an Englishman in the Board... Gayrı Millîleştirme ile Yeniden Millîleştirme Arasında British Overseas Airways Corporation'ın Türk Hava Yolları Ortaklığı (1957-1977)

Akansel Yalçınkaya, Abdullah Nergiz

Türkiye'de İşletmecilik Eğitiminde Amerikanizasyon: Uluslararası Raporların Niteliksel Çerçevesinin Karşılaştırılması

Burak Külli, Cem Cüneyt Arslantaş

Türkiye İşletmecilik Tarihinde Levantenler

Serkan Dirlik, Serhat Türken

3. Oturum

12:30-14:00

Genel Yönetim Teorisi: Kavramlar, Modeller, Teoriler
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Aykut Berber

Yorumlayıcı Yaklaşım ve Savunduğu Temel Felsefelerin Tarihsel Gelişimi

Yasemin Bal, Esma Dökmener, Ceylan Merve Binici

Holakrasinin Temelleri: Tarihsel bir Bakış

Senem Göl Beşer, Deniz Palalar Alkan

Örgütsel Değişimde Bir Başarı ve Başkalaşım Hikayesi: OSTİM Kurumsal Metamorfozu

Ünsal Sığrı, Gülnaz Karaosmanoğlu

İşletme Tarihi Çalışmalarında Ana Aktörler - Ana Konular: Business History Dergisi Üzerinde Bir İnceleme

Yasin Şehitoğlu, Muhammet Fatih Şengüllendi, Enes Kurt, Hasan Aykut Karaboğa

4. Oturum

12:30-14:00

İşletme Tarihi Yazını
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Esin Can

İşletme Akademik Tarih Çalışması Olarak Pazarlama Enstitüsü ve Pazarlama Dergisi

Ömer Torlak

İşletme İktisadı Enstitüsü'nden İşletme Fakültesi'ne İşletme Yönetimi Kitabı Yazma Geleneği

Burak Külli

1950 Sonrası Türk Romanında İşletmeciliğin Temsili

Aytuğ Sözüer, Yunus Şahin, Şeyma Bakkaloğlu

Sokaklardan Fabrikalara Endüstri Devrimi'nin İzleri: Elizabeth Gaskell'in 'Kuzey ve Güney' Romanının Söylem Analiziyle İncelenmesi

Oya Zincir, Ayşegül Özbebek Tunç

5. Oturum

14:30-16:00

Girişimcilik, Kurum ve Sektör Tarihi -2
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ünsal Sığrı

Bu Topraklarda Önce Yerli Gazoz Vardı.. Türkiye'nin Yerli Gazoz Tarihi Üzerine Bir Çalışma

Kazım Mert

İstanbul'un İki Yüzyıllık Bir Gıda İşletmesinin Dünü, Bugünü ve Yarını

Elif Özdeş, Ozan Emre Ufacık, Olcay Bige Aşkun

Bir Otel İşletmesinin Tarihi Evrelerini Takip Etmek: Alantur Otel Örneği

Mustafa Yıldırım, Işıl Atalay

Türk Traktör Sektörünün Tarihsel Gelişimi: Türktraktör Fabrikası

Nimet Karaaslan, Sinem Onat

6. Oturum

14:30-16:00

Cumhuriyet Öncesi Dönem İşletmecilik Tarihi
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Yasin Şehitoğlu

17. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Vakıflar ve Kadın

Muzaffer Aydemir, Mehmet Özkan

İşletme Tarihi Açısından Merdiven Yönteminden Çift Taraflı Kayıt Yöntemine Geçiş ve Kurumsallaşma Yaklaşımı

Mehmet Özkan, Muzaffer Aydemir

Osmanlı Lonca Sistemi Holakrasi Yönetsel Yaklaşımına Örnek Gösterilebilir mi?

Deniz Palalar Alkan, Senem Göl Beşer

Türkiye'nin Modernleşme Sürecinin Müzecilik Kurumunun Tarihsel Gelişimi Üzerinden Analizi

Murat Uçar

Kapanış Oturumu

16:15-17:00

DANIŞMA KURULU

Aykut Berber, University of the West of England Bristol
Refika Bakoğlu, Marmara Üniversitesi
Serkan Dirlik, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ünsal Sığrı, OSTİM Teknik Üniversitesi
Yasin Şehitoğlu, Yıldız Teknik Üniversitesi

BİLİM KURULU

Aykut Berber, University of the West of England Bristol
Cemal Zehir, Yıldız Teknik Üniversitesi
Esin Can, Yıldız Teknik Üniversitesi
Halit Keskin, Yıldız Teknik Üniversitesi
Kenan Aydın, Yıldız Teknik Üniversitesi
Nihat Erdoğmuş, Yıldız Teknik Üniversitesi
Refika Bakoğlu, Marmara Üniversitesi
Salih Durer, Yıldız Teknik Üniversitesi
Serkan Dirlik, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Ünsal Sığrı, OSTİM Teknik Üniversitesi
Yasin Şehitoğlu, Yıldız Teknik Üniversitesi
Yonca Gürol, Yıldız Teknik Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Enes Kurt
Mahmut Bilgetürk
Muhammet Fatih Şengüllendi
Tuğba Özbek
Yasin Şehitoğlu

HAKEMLER

Akansel Yalçınkaya, Medeniyet Üniversitesi

Alper Erserim, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Aykut Berber, University of the West of England Bristol

Büşra Müceldili, Yıldız Teknik Üniversitesi

Esin Can, Yıldız Teknik Üniversitesi

Esra Dil, Sakarya Üniversitesi

Eyüp Aygün Tayşir, Marmara Üniversitesi

Gökçe Gök, Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Halil Emre Akbaş, Yıldız Teknik Üniversitesi

Hayat Ayar, Yıldız Teknik Üniversitesi

Janset Özen Aytemur, Akdeniz Üniversitesi

Kazım Karaboğa, Necmettin Erbakan Üniversitesi

Mahmut Hızıroğlu, İstanbul Üniversitesi

Muzaffer Aydemir, Altınbaş Üniversitesi

Nihat Erdoğmuş, Yıldız Teknik Üniversitesi

Ömer Torlak, İstanbul Ticaret Üniversitesi

Refika Bakoğlu, Marmara Üniversitesi

Selim Aren, Yıldız Teknik Üniversitesi

Senem Göl Beşer, Yeditepe Üniversitesi

Serkan Dirlik, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Ünsal Sığrı, OSTİM Teknik Üniversitesi

Yasemin Bal, Yıldız Teknik Üniversitesi

Yasin Şehitoğlu, Yıldız Teknik Üniversitesi

Yener Pazarcık, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

İçindekiler

Önsöz ii

Türkiye'de Yabancı Sermayeli Birleşme ve Satın Alma Faaliyetlerine Tarihsel Bir Bakış 1
Ceylan Merve Binici, Esin Can

75 Yıldır Sivil Toplum Alanında Çalışan Genç Fidanlar: Erenköy Kız Liseliler Derneği Kurumsal Tarih Araştırması 10
Elif Sungur, Hakan Aytekin, N.Güzin Övünç, Zeynep Sözmen

Şeker Sanayinde Süreklilik ve Değişim: Dönemsel Bir İnceleme 17
Suudan Gökçe Gök, Mehtap Öztürk

Türkiye'de Kapitalist Gelişme Sürecinin Özgün Bir Örneği Olarak OYAK 23
Serdar Uslu, Janset Özen Aytemur, Servet Akyol

I'm An Englishman In The Board… Gayrı Millîleştirme İle Yeniden Millîleştirme Arasında British Overseas Airways Corporation'ın Türk Hava Yolları Ortaklığı (1957-1977) 33
Akansel Yalçınkaya, Abdullah Nergiz

Türkiye'de İşletmecilik Eğitiminde Amerikanizasyon: Uluslararası Raporların Niteliksel Çerçevesinin Karşılaştırılması 38
Burak Külli, Cem Cüneyt Arslantaş

Türkiye İşletmecilik Tarihinde Levantenler 42
Serkan Dirlik, Serhat Türken

Yorumlayıcı Yaklaşım ve Savunduğu Temel Felsefelerin Tarihsel Gelişimi 51
Yasemin Bal, Esma Dökmener, Ceylan Merve Binici

Holakrasinin Temelleri: Tarihsel Bir Bakış 57
Senem Göl Beşer, Deniz Palalar Alkan

Örgütsel Değişimde Bir Başarı ve Başkalaşım Hikayesi: OSTİM Kurumsal Metamorfozu 64
Ünsal Sığrı, Gülnaz Karaosmanoğlu

İşletme Tarihi Çalışmalarında Ana Aktörler - Ana Konular: Business Hıstory Dergisi Üzerinde Bir İnceleme 81
Yasin Şehitoğlu, Muhammet Fatih Şengüllendi, Enes Kurt, Hasan Aykut Karaboğa

İşletme Akademik Tarih Çalışması Olarak Pazarlama Enstitüsü ve Pazarlama Dergisi 91
Ömer Torlak

İşletme İktisadı Enstitüsü'nden İşletme Fakültesi'ne İşletme Yönetimi Kitabı Yazma Geleneği 97
Burak Külli

1950 Sonrası Türk Romanında İşletmeciliğin Temsili 101
Aytuğ Sözüer, Yunus Şahin, Şeyma Bakkaloğlu

Sokaklardan Fabrikalara Endüstri Devriminin İzleri: Elizabeth Gaskel'in 'Kuzey ve Güney' Romanının Söylem Analiziyle İncelenmesi 106
Oya Zincir, Ayşegül Özbebek Tunç

Bu Topraklarda Önce Yerli Gazoz Vardı… Türkiye'nin Yerli Gazoz Tarihi Üzerine Bir Çalışma ... 112
Kazım Mert

İstanbul'un İki Yüzyıllık Bir Gıda İşletmesinin Dünü, Bugünü ve Yarını 117
Elif Özdeş, Ozan Emre Ufacık, Olcay Bige Aşkun

Bir Otel İşletmesının Tarihi Evrelerını Takip Etmek: Alantur Otel Örneği 124
Mustafa Yıldırım, Işıl Atalay

Türk Traktör Sektörünün Tarihsel Gelişimi: Türk Traktör Fabrikası 134
Nimet Karaaslan, Sinem Onat

17. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Vakıflar Ve Kadın 139
Muzaffer Aydemir, Mehmet Özkan

İşletme Tarihi Açısından Merdiven Yönteminden Çift Taraflı Kayıt Yöntemine Geçiş ve Kurumsallaşma Yaklaşımı 143
Mehmet Özkan, Muzaffer Aydemir

Osmanlı Lonca Sıstemı Holakrası Yönetsel Yaklaşımına Örnek Gösterılebılır Mı? 147
Deniz Palalar Alkan, Senem Göl Beşer

Türkiye'nin Modernleşme Sürecinin Türk Müzecilik Kurumunun Tarihsel Gelişimi Üzerinden Analizi (1846-1950) 154
Murat Uçar

TÜRKİYE'DE İŞLETMECİLİK EĞİTİMİNDE AMERİKANİZASYON: ULUSLARARASI RAPORLARIN NİTELİKSEL ÇERÇEVESİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Burak Külli[a], Cem Cüneyt Arslantaş[b]

[a] İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İstanbul, Türkiye,

burak.kulli@istanbul.edu.tr

[b] İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İstanbul, Türkiye,

cuneyta@istanbul.edu.tr

Anahtar Sözcükler: Amerikanizasyon, Truman Doktrini, Dünya Bankası, Gordon ve Howel Raporu, Pierson Raporu

Türkiye'de modern anlamda işletmecilik eğitimi iki farklı paradigma ekseninde gelişmiştir. Bu paradigmalar, Alman ve Amerikan ekolleridir (B. Üsdiken: 2003). 1937 sonrası İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde meşruiyete kavuşan Alman ekolü, 1950'lere kadar Türkiye'deki işletmecilik eğitiminde ağırlığını korumuştur (B. Adiloğlu ve G. Yücel: 2019). Buna karşın, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'da hızla gelişen Amerikanizasyon hareketinden en çok etkilenen ülkelerden biri Türkiye olmuştur. Amerikanizasyon hareketi Türkiye'de siyasi, iktisadi ve endüstriyel anlamda değişimlere ve gelişmelere yol açmıştır (B. Üsdiken: 2009). İktisadi ve Endüstriyel alandaki gelişmeler beraberinde Türkiye'deki işletmecilik sorunlarını çağdaş metotlarla ele almayı, işletmecilik eğitimini ve yönetici yetiştirilmesinin önemini gözler önüne sermiştir. Her iki ekolün gelişimi karşılaştırıldığında Alman ekolü daha çok bireysel girişimler etrafında şekillenirken, Amerikan ekolü daha karmaşık bir şekilde İşletmecilik Eğitimi'nin şekillenmesine neden olmuştur. Bu bakımdan, İşletmecilik eğitiminde Amerikanizasyon'un karmaşık sürecinin nasıl olduğu sorunsalı irdelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Yönetim tarihi alanındaki çalışmalarda daha önce Alman ekolünün ve Amerikan ekolünün gelişimi hem farklı araştırmalarda hem de tarihsel süreç içerisinde birbirini izleyen çalışmalarda yer almıştır. Buna karşın Amerikanizasyon'u ve nedenlerini detaylı ve karşılaştırmalı olarak irdeleyen bir çalışmalar kısıtlıdır. Bu bakımdan Amerikanizasyon'un işletmecilik eğitimini hangi alanlarda ve ne şekilde etkilediğinin ortaya koyulması (1) dönemin şartlarını anlamak ve (2) işletmecilik eğitiminin bugünkü gelişiminin temellerini açıklayabilmek açısından oldukça önemlidir.

İkinci Dünya Savaşı sonrası 1947'de Truman doktrini ile başlayan süreçte ABD ve Türkiye hükûmetleri siyasi ve ekonomik açıdan yakınlaşmıştır. ABD Türkiye'de iktisadi, mali, kültürel, zirai ve endüstriyel alanlarda gelişime yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu araştırmada, 1947-1959 yılları arasında Amerikanizasyon hareketi çerçevesinde yayınlanan raporların niteliklerine göre sınıflandırılarak Türkiye'deki işletmecilik eğitiminde Amerikanizasyon anlayışının gelişmesinin temellerinin arka planındaki gelişmelerin ortaya koyulması amaçlanmıştır.

Araştırmada Truman Doktrini (1947), Marshall Yardımları (1948-1951), Dünya Bankası Raporu (1951), Türkiye-BM Teknik Yardım Ek Anlaşması (1952), Gordon ve Howel Raporu (1959) ve Pierson Raporu (1959) nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemiyle yardımıyla irdelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden ortaya koyulmasında karşılaştırmalı tarihsel araştırma (paralel ve sıralı karşılaştırmalı tarih boyutu) metodundan yararlanılmıştır. Bulgular betimsel analiz ve içerik analizi yöntemleriyle ortaya koyulmuştur.

Amerikanizasyon hareketi kapsamında Türkiye'de İşletmecilik eğitimiyle ilişkili olan 6 rapor irdelenmiştir. Bu raporların niteliklerine göre; siyasi temelli, ekonomik temelli ve eğitim temelli olmak üzere üç grupta toplandığı görülmüştür. Amerikanizasyon hareketinin farklı kollarının ülkemizdeki İşletmecilik eğitimini nasıl etkilediği İstanbul Üniversitesi'ndeki İşletmecilik Eğitiminin gelişimi çerçevesinde karşılaştırmalı olarak ortaya koyulmuştur.

Truman Doktrini (1947) ve Marshall Yardımları'yla (1948-1951) birlikte Avrupa'da ve dünyada Amerikan etkisi son derece artmıştır. Birinci Dünya Savaşı sonrası Amerika'nın dış dünyaya açılması, 1947'de İkinci Dünya Savaşı'yla birlikte son ukdeye ulaşmıştır. Amerika, özellikle stratejik konumu olan ülkeler ile iş birliği yapmak ve dış tehditlere karşı koruyucu önlemler almak adına politik alanda girişimlerde bulunmuştur. Truman Doktrini bunlardan biridir. Truman Doktrini ile Amerika Yunanistan ve Türkiye'ye sırasıyla 100 milyon dolar ve 300 milyon dolarlık maddi yardım yapmış ve ortaklığını güçlendirmiştir. Bir sonraki politik atak ise Amerika adına daha kapsamlı bir hamle olan Marshall yardımlarıdır. Marshall yardımları, ekonomik, zirai, finansal ve eğitim gibi alanlarda Amerika'nın Sovyetler Birliği tehdidine karşı yaptığı bir atak ve uluslararası Amerikanizasyon hamlesinin de başlangıcıdır. Amerikan politikası, Türkiye üzerinde etkilerini en açık şekilde Marshall yardımları ile göstermiştir. İşletme İktisadı Enstitüsü'nün kurulması ve Amerikan Ekolü'ne eğilim bu uzun dönemli yardım politikalarının sonucu olarak gerçekleşmiştir.

Dünya Bankası Raporu (1951) ve Türkiye-BM Teknik Yardım Ek Anlaşması (1952) ekonomik anlamda Türkiye'nin şekillendirilmesine öncülük eden mali paketler olarak ortaya çıkmıştır. Bu paketlerde Türkiye'nin dışarıdaki ülkeler ile olan ilişkileri üzerinde durulmuştur. Etüt edilen alanlarda hem devlet işletmeleri hem de seçili özel işletmeler için ortak çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Her iki rapor da ekonomi politikaları üzerinde son derece şekillendirici bir etki bırakmıştır.

Gordon ve Howel Raporu (1959) ve Pierson Raporu (1959) ise İşletmecilik alanında Amerikan menşeili ortaya atılan, işletmecilik ve yönetim okulları üzerinde düzenleyici etkiye sahip olan raporlar olmuşlardır. Bu raporlar çerçevesinde yöneticilerin nasıl eğitileceği, izlenecek yollar, işletme okullarının yapıları gibi temel ve önemli adımlar atılmıştır. Türkiye'den Harvard Business School'a gönderilen akademisyenler de bu raporlar çerçevesinde düzenlenmiş 8-9 ay süreli eğitimler almış olup, bu aldıkları eğitimi ve gördükleri öğretim modelini ülkemizde uygulama fırsatı bulmuşlardır.

Görüldüğü üzere Amerikanizasyon başta siyasi etkinlikle başlamak üzere sonrasında mali ve eğitim temelli sonuçlar doğurmuştur. Küresel çapta Amerikanizasyon sürecinde Türkiye, Amerikan uygulamalarından en çok etkilenen ülke olmuştur.

Kaynakça

Adiloğlu, B. ve Yücel, G. (2019). Çağdaş İşletme Biliminin Öncülüğünden Bilinmeyene: Ord. Prof. Dr. Alfred Isaac. Muhasebe Enstitüsü Dergisi- Journal Of Accounting Institute, 60, 47-57. Https://Doi.Org/10.26650/Med.2019515939.

Üsdiken, B. (2003). Türkiye'de iş yapmanın ve işletmenin akademikleştirilmesi, 1930-1950. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 58(1), 119-147.

Üsdiken, B. (2009). Bir Örgütsel Alanın Yeniden Şekillenişi: Türkiye'de İş Hayatına Yönelik Yüksek Öğretimde Değişim, 1955-1975. Metu Studies in Development (Muhan Soysal Special Issue), 35, 1-40. S. 7 ve 10.

AMERICANIZATION OF TURKISH BUSINESS EDUCATION: REVISITING THE INTERNATIONAL REPORTS TO THEIR TYPES

Two different paradigms shaped the modern basics of business education in Turkey. These paradigms are German Ecole and American Ecole. Soon after found the Faculty of Economics at Istanbul University, in 1937, the German Ecole gained its legitimization in the Turkey context, and the intense impact of the Ecole continued until the 1950s. However, after the WWII, Turkey was one of the most affected countries in Europe by the Americanization that rapidly growing movement all around the world. The Americanization movement prompt veer off in a new direction to Turkey in fields such as politics, economics, and industrial. Indeed, developments in economics and industrial areas showed the importance of the approach to business problems with modern methods and, need for business education and executive trainings in the Turkish context. When compared to the evolution of two paradigms, the German Ecole in Turkey directed mostly by individual pioneers. The ascend of American Ecole in Turkey was shaped by not just individuals but institutions. In this context, the question of how to find the Americanization movement occurs within the of Europe and Turkey frameworks should be considered first.

The evolution of both German Ecole and American Ecole in business education was referred by different researches before. However, no one research detailly and comparatively focus causes on the Americanization. Therefore, it's significant to reveal which fields of business education affected by Americanization to (1) understand the circumstance of the period, and (2) uncover the basics today's business education.

In the process that started with the Truman doctrine in 1947, the governments both the USA and Turkey were closed, in terms of politics and economic relationships. USA based institutions conducted the economic, financial, cultural, agricultural, and industrial mutual works in Turkey. This research aims to both classify reports related to the Americanization movement according to their types and, develop an understanding of the basics of Americanization in Turkey's business education.

In the research, the Truman Doctrine (1947), the Marshall Plan (1948-1951), World Bank Report (1951), Turkey - UN Technical Assistance Additional Agreement (1952), Gordon and Howel Report (1959) and, Pierson Report have examined with the document review qualitative research method. The comparative historical research method used in this study. The findings were analyzed using both descriptive analysis and content analysis.

Above six reports were examined in the context of the Americanization movement. The reports have split into three different types, namely politic-based, economic-based, and educational system based. As a result, it has shown how the different ways of the Americanization movements affected Turkey's business education system, focusing on the evolution of business education at Istanbul University.

Keywords: Americanization, Truman Doctrine, World Bank, Gordon and Howel Report, Pierson Report